

## USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **S. K.**, zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou se sídlem Milady Horákové 1957/13, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 9. 2023, č. j. 19 Az 2/2023-50,

### t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

### O d ů v o d n ě n í :

#### I.

[1] Rozhodnutím ze dne 23. 1. 2023, č. j. OAM-328/LE-VL17-VL15-2022, žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).

#### II.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou, kterou Krajský soud v Ostravě (dále též „krajský soud“) shora označeným rozsudkem zamítl. Plné znění napadeného rozsudku je přístupné na [www.nssoud.cz](http://www.nssoud.cz) a soud na něj pro stručnost odkazuje.

#### III.

[3] Rozsudek krajského soudu napadl žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížností, a to z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Souhrnně dovozoval, že mu měla být udělena mezinárodní ochrana z důvodu jeho kurdského původu. Žalovaný a návazně i krajský soud nesprávně posoudili skutkové okolnosti dané věci. Podle stěžovatele je napadené rozhodnutí žalovaného v rozporu s mezinárodními smlouvami a závazky, jimiž je

Česká republika vázána. Z uvedených důvodů navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a spolu s ním i rozhodnutí žalovaného a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

#### IV.

[4] Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém se ztotožnil se závěry krajského soudu. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou, příp. zamítl pro její nedůvodnost.

#### V.

[5] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[6] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Přesahem vlastních zájmů, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro kasační soud také nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny v judikatuře Nejvyššího správního soudu nebo byly řešeny rozdílně. Přijatelná může být kasační stížnost rovněž tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat např. tehdy, nerespektoval-li krajský (městský) soud ustálenou judikaturu, a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, nebo soud v konkrétním případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. K tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 21/2006-59, č. 1143/2007 Sb. NSS, ze dne 22. 5. 2013, č. j. 6 Azs 11/2013-18, ze dne 19. 6. 2014, č. j. 7 Azs 13/2014-52, či např. ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Uvedené závěry jsou aplikovatelné i po novele soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb. (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021, č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34, ze dne 14. 10. 2021, č. j. 2 Azs 171/2021-47, atp.).

[7] Lze tedy shrnout, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní

pokračování

odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského (městského) soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] V posuzované věci nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Krajský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Danou věc naopak posoudil v souladu s konstantní (přiléhavou) judikaturou, od které kasační soud neshledal důvod se odchýlit.

[9] Nejvyšší správní soud předně neshledal, že by byl rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný. Plně dostal požadavkům judikatury (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76, či ze dne 21. 5. 2015, č. j. 7 Afs 69/2015-45, atp.). Nejvyšší správní soud neshledal ani žádnou jinou vadu v postupu krajského soudu, pro kterou by bylo nutno přistoupit k zrušení jeho rozsudku (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012-45, ze dne 29. 6. 2017, č. j. 2 As 337/2016-64, atp.). Výše uvedené lze přiměřeně vztáhnout i na rozhodnutí žalovaného. I to je srozumitelné a dostatečně odůvodněno (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 7. 2008, č. j. 3 As 51/2007-84, ze dne 23. 7. 2009, č. j. 9 As 71/2008-109, ze dne 28. 3. 2013, č. j. 7 As 92/2012-41, ze dne 16. 7. 2014, č. j. 3 As 111/2013-25).

[10] I postup při zjišťování skutkového stavu má oporu v právní úpravě a judikatuře (srov. § 3 správního řádu a rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 17. 6. 2004, č. j. 3 Azs 23/2004-65, ze dne 25. 10. 2004, č. j. 5 Azs 162/2004-43, ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004-57, ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008-67, ze dne 27. 1. 2009, č. j. 2 Azs 91/2008-66). Žalovaný důkladně zkoumal okolnosti dané věci, přičemž zohlednil i stěžovatelem akcentované skutečnosti. Krajský soud proto nepochybil, pokud z jeho závěrů vyšel (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2010, č. j. 4 Azs 11/2010-112, ze dne 25. 5. 2017, č. j. 5 As 49/2016-198, ze dne 27. 7. 2017, č. j. 1 As 15/2016-85, ze dne 27. 8. 2019, č. j. 1 Azs 343/2018-28, či ze dne 16. 3. 2020, č. j. 1 As 245/2019-38).

[11] Žalovaný a návazně i krajský soud se důkladně zabývali splněním podmínek dle § 12 a násl. zákona o azylu a ty posoudili v souladu s judikaturou. Krajský soud správně zdůraznil, že ze zjištěných skutečností nevyplývá, že by byl stěžovatel v minulosti politicky aktivní, či že by měl azylově relevantní problémy s orgány státní správy v zemi původu. Z ničeho nevyplývá ani to, že by jej turecké státní orgány pronásledovaly z důvodu jeho kurdské národnosti. Stěžovatel obecně popisoval situaci kurdské menšiny v Turecku. Takovými námitkami se však opakovaně zabývala judikatura Nejvyššího správního soudu. Ustálila se přitom na závěru, že Kurdové v Turecku určitým nesnázím čelí, ty ale bez dalšího nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 nebo vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, či ze dne 16. 2. 2023, č. j. 7 Azs 314/2022-33).

Naopak azylově významné jsou typicky až obavy (např. z pronásledování) politicky aktivních členů kurdské menšiny či účastníků pokusu o převrat z roku 2016 (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 12. 2022, č. j. 2 Azs 48/2022-35, a judikaturu tam citovanou; k problémům politicky aktivních Kurdů srov. rozsudek ze dne 27. 10. 2020, č. j. 10 Azs 235/2020-35, či ze dne 26. 2. 2020, č. j. 10 Azs 278/2019-57, atp.). Z tvrzení stěžovatele však neplyne, že by do těchto „rizikových“ skupin patřil. Judikatura se zabývala i dalšími aspekty stěžovatelovy argumentace. Např. v usnesení ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46, Nejvyšší správní soud mj. uvedl, že *„nelze stěžovateli přisvědčit, že by kurdští příslušníci v Turecku byli na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany.“* (obdobně srov. usnesení ze dne 7. 11. 2019, č. j. 2 Azs 75/2019-46, ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019-54, ze dne 17. 9. 2020, č. j. 6 Azs 203/2020-28, atp.). I další závěry žalovaného a krajského soudu odpovídají ustálené judikatuře Nejvyššího správního soudu (rozhodnutí ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011-154, ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018-30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46, ze dne 4. 12. 2020, č. j. 5 Azs 466/2019-41 ze dne 25. 11. 2021, č. j. 7 Azs 189/2021-23, atp.). Lze dodat, že stěžovatel závěry žalovaného a krajského soudu zpochybňoval v obecné rovině, přičemž řízení o kasační stížnost je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah, rozsah a kvalita kasační stížnosti předurčují obsah, rozsah a kvalitu následného soudního rozhodnutí. Je-li kasační stížnost kuse zdůvodněna, je tak předurčen nejen rozsah přezkumné činnosti soudu, ale i obsah rozsudku soudu. Soud totiž není povinen ani oprávněn domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, či usnesení Ústavního soudu ze dne 6. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 875/20, ze dne 14. 9. 2021, sp. zn. I. ÚS 776/21).

[12] I při posuzování humanitárního azylu a doplňkové ochrany bylo postupováno v souladu s právní úpravou a judikaturou. Humanitární azyl je ze své povahy výjimečný institut, který se uděluje například osobám těžce postiženým, těžce nemocným, či osobám, které pocházejí z oblastí, jež jsou významně postiženy humanitární katastrofou způsobenou lidskými či přírodními faktory, a je koncipován jako dobrodiní státu, a nikoli jako právo na přiznání azylu (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010-92, ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, nebo ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31). Stran doplňkové ochrany lze rovněž odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (srov. např. rozhodnutí ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 463/2004-43, ze dne 17. 2. 2011, č. j. 1 Azs 31/2010-69, ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006-82, ze dne 21. 5. 2008, č. j. 2 Azs 48/2007-71, ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008-68, atp.).

[13] Není pravdou ani to, že by žalovaný ve svém rozhodnutí nezohlednil relevantní znění právní úpravy. Zákon č. 173/2023 Sb., kterým byl zrušen § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, nabyl účinnosti až dne 1. 7. 2023, tj. téměř půl roku po vydání nyní přezkoumávaného správního rozhodnutí. I další postup žalovaného a krajského soudu odpovídal právní úpravě a judikatuře. Nejvyšší správní soud se proto s hodnocením provedeným žalovaným a krajským soudem ztotožnil a v podrobnostech na ně odkazuje.

pokračování

K námitkám, které stěžovatel nevznnesl v rámci řízení o žalobě, soud konstatuje, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu dle § 104 odst. 4 s. ř. s. *in fine* brání tomu, aby stěžovatel v kasační stížnosti uplatňoval jiné právní důvody, než které uplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáváno, ač tak učinit mohl; takové námitky jsou nepřipustné. Ustanovení § 109 odst. 5 s. ř. s. naproti tomu brání tomu, aby se poté, co byl vydán přezkoumávaný akt, uplatňovaly skutkové novoty. K takto uplatněným novým skutečnostem kasační soud při svém rozhodování nepřihlíží (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 1 Azs 34/2004-49, ze dne 25. 9. 2008, č. j. 8 Afs 48/2006-155, ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011-89, či usnesení téhož soudu ze dne 29. 5. 2018, č. j. 8 Azs 259/2017-67). Pokud by bylo v řízení o kasační stížnosti před Nejvyšším správním soudem připuštěno uplatnění skutkových a právních novot, vedlo by to k popření kasačního principu, na němž je řízení o tomto mimořádném opravném prostředku vystavěno (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2012, č. j. 4 Azs 1/2011-89). Z procesní opatrnosti soud dodává, že na podkladě žádného z (pozdě) uplatněných tvrzení neshledal přijatelnost kasační stížnosti. Žalovaný důkladně posoudil všechny relevantní otázky (vč. např. dodržení mezinárodních závazků, situace v domovské zemi, rodinné a jiné situace stěžovatele – viz str. 7 až 9 rozhodnutí žalovaného), přičemž krajský soud návazně jeho závěry náležitě přezkoumal (viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, atp.). Nejvyšší správní soud dodává, že ani z obsahu podané kasační stížnosti a obsahu spisu nevyplývají žádné „výjimečné“ okolnosti, které by zakládaly přijatelnost kasační stížnosti, popř. nutnost udělení mezinárodní ochrany stěžovateli (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2023, č. j. 2 Azs 23/2023-49). *„Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60). Mezinárodní ochrana je *„institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb., zákona o pobytu cizinců“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003-47), a tudíž snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 8. 2003, č. j. 2 Azs 5/2003-46, publ. pod č. 18/2003 Sb. NSS, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, či usnesení téhož soudu ze dne 12. 7. 2016, č. j. 2 Azs 115/2016-26, a ze dne 22. 9. 2023, č. j. 8 Azs 144/2023-28).

[14] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[15] Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[16] O náhradě nákladů řízení zdejší soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který

měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., a usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a proto mu náhrada nákladů nenáleží. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti v řízení o kasační stížnosti nevznikly.

**P o u č e n í:** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. března 2024

Tomáš Foltas  
předseda senátu